

საქართველო

გამოდის 1918 წლიდან • ფასი 1,5 ლარი

№50-51 (9881-9882) 2025 წლის 7 აპრილი, ორშაბათი

რეაციუალისტი

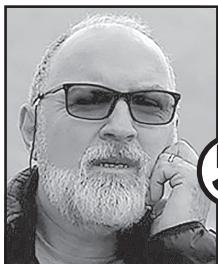

სახალხო დაუაზი

თემურაზ ერისხლება:

მართალია, ღვას საქართველოში და მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში „სამოგზოს დაუაზი“ სიკეთილით არ ისხება, მაგრამ დამატად ხელით, „მოღალაზის“ სახალის ტარახა, მარა მისი მთამომავლობისთვის გადავიდას საკმარისებელი მამამა ტვირთია.

დავით ქართველიშვილი:

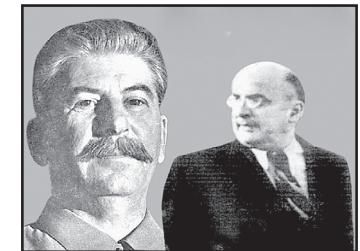
საქართველოში
მიმდინარე
„მცირე
ბერნერგუაზ“
თავისი სამართლიანი
განხილვი უდეა გამოუჩანს
ჩვენს რეინერნირეაზულ
ნეოფაზისტებას!

ტრანზი ტურ და ეური მცირებას!..

„სავაჭრო მოვაზი
ვერავის იმარჯვებას!..

მეგრელი ⑧ საქმე ⑨

სამეგრელოს საოლა გადაიცა
გავარების დარღუნებისა და გა-
დაგვარების ერთგვარ კანონის...
ამონდის უძღავის სალ-
ტო ფინანსი ერთულიდან მიგ-
რავად. მაგრამ მთელი სამეგრე-
ლო, როგორც ერთი კაცი, ფაზე
ფაზგა ასეთი უსამსობისა და არამ-
ვითა ჩილდენების წინაღობის.

დავით ლორთებიშვილი:

ჩვენი ვალდებულებები,
რომ გელათის კვლევის,
კოსერვაციის, ④
რესტარინაციის
პროცესი
უმაღლესი
სტანდარტის
იყოს

ევროკომისის სკანდალური აღიარება! NGO

EUROPEAN
COMMISSION

ევროკომისია ენჯერებს ლოგისტური საქმიანობისთვის იყვანება

იმას, რასაც „კართული ცოცხა“ ეპროვალი ფონ-
დების თანხების აკამიზნობით და გამოვალების
სარავასთან დაკავშირდებოთ ცლებია აგრესი, თა-
ვად ევროკომისია დაადასტურა. ინსტიტუტი, რო-
მელი ევროკომისის ფოლდება და ეროგრამების
განავაგოს, სკანდალი ეხვევა.

აღიარების თანახმად, ევროკავშირის სახსრები,
რომლებიც „კლიმატის ცვლილების წინააღმდეგ“ მე-
მარცხენე არასამითარობო თრგანიზაციებისა და კლი-
მატის საკითხებზე მომუშავე თრგანიზაციების დასაფი-
ნანსებლად ყოველ განკუთვნილი, ფარული ცვლილების აუ-
რაციაში ევროპელი კონსერვატორების ხმის ჩასახმო-
ბად გამოიყენეს. უფრო მარტივად რომ ვთქვათ, სა-

ხები კონსერვატიულ და ევროკავშირის ხმებზე თავ-
დასხმისთვის გამოიყენებოდა.

აღნიშნულთან დაკავშირებით ევროკომისია მოკლე
განცხადებას ავრცელებს და ლოგისტურას აღიარებს.

„კომისია აღმართა, რომ აქციის მიზანი თრგანიზაცი-

ის მიზანი თავმოდებით სამუშაო პროგრამაში (...)

შეიცვლა არასამითარობო ლოგისტურაში!

შიდა დოკუმენტების მიხედვით, დაგენერირებული იყო,
თუ რომელი კრიტიკოსები იქნებოდნენ სამიზნე. გა-
მოცემა წერს, რომ ევროკავშირის კლიმატის ყოფილმა
კომისიამ ფრანს ტიმერმანსმა გარემოსდაცვით არა-
სამთავრობო თრგანიზაციებთან საიდუმლო კონტრაქ-
ტები შექმნა.

გავრცელებული ინფორმაციით, ეს კონფრაქტები
მოიცავს ლოგისტურის დეპალურ გეგმებს, სადაც
მიმდინარე მიზანი თრგანიზაციაში გადახადა პარლამენტის შტურ-
მში ბრალდებული ნიკა მელიას გირაც.

განსაზღვრა, თუ ვიდა გამოდარისები ის სამიზ-
ნო, რომელიც ევროკომისიას კლიმატიკი დღის ცე-
ნტრის მიზანი აღმართად ერთგვარ გორება.

საქართველოში ენჯერების არამიზნობრივი დაფი-
ნანსების არაერთი მაგალითითა. მაშინ, როდესაც ევ-
როკომისია საქართველოს დეპოლარიზაციისკენ მო-
უნდებს, ევროკავშირის ფული, მისი დაფუძნებული
ორგანიზაციის EED-ის მეშვეობით ექსტრემიზმის წა-
სალისებაში იხარკება. შეგასენებთ, სწორედ აღნიშ-
ნულმა თრგანიზაციაში გადახადა პარლამენტის შტურ-
მში ბრალდებული ნიკა მელიას გირაც.

გარდა ამისა, საქართველოში ევროკომისია შემო-
სული თანხები თვითმიმდევრული განცემის გადა-
მდინარე აკადემიკური გამოიყენებოდა ნიკა მე-
ლიას მიზანი თრგანიზაციის მიზანის მიზანისას. მაგალითი-
სათვის შევისავილია მოვალეობის მიზანის ფას-
ტივის გადაცემა „თავისი აკადემიკური გადახადა პარლამენტის შტურ-
მში ბრალდებული ნიკა მელიას გირაც.“

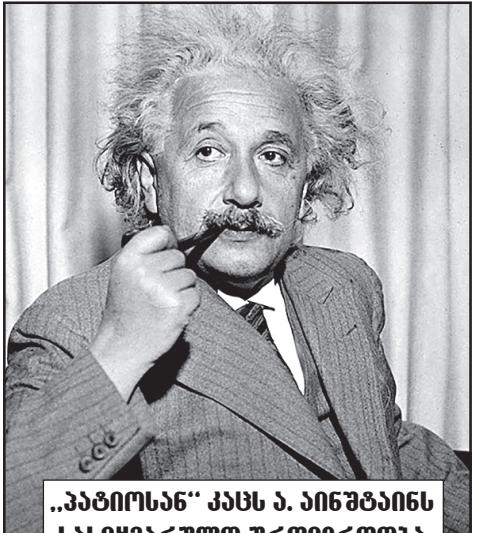
მოდალუანების რაოდენობისა და
სახელგათვამშეღების თვალსაზრისით,
ძალველების დოდად საფრაგახო არ-
აუნიტი გვაქვს.

— დღემდე მოძრული ლეგენდის თანახმად,
თვით თავდადებისა და ერთგულების სინო-
ნიმად ქვეყნი სამასი სპარტელის სიცოცხლე
და, შესაბამსად, ძველი საბრძნებთის (ერინ-
თა) — ისტორიაც ირანის შმართველ ქსერქ-
სა პირველის წინააღმდეგ ქალაქ თერმოპი-

შარლ მორის და ტალირანი:

თოთხმეთ მთავრობას
ვეასეურა ძა, საპოლოოდ,
კალაგლივ მკალეა კაფეა.

საელმოვოს დაბატის გესახე
კარლავანის გადაწყვეტილებამ
სამოგლოზე უგზოუკვლოდ
გეყვარებულ რაოზიციაში მოჩინი
ვნებათაღელვა გამოიწია

ԱՐԵՎԱՏՈՅԱՆԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

მისი უდიდეს ულასრუს... ქრისტი

ოკანის დალაცი? – სამუშაოობის
ჩვენი სამუშაო პრეზიდენტი გენერალი
გაგაშ-
ვილი სამაგისტრო და გამოგვიადებე-
ბი: აქაც გულარების დიდი გენერა-
ლი მეცნიერი ალექსი აიგონავი
გახლავთ. მისი მოლექისა და საყვარ-
ლების არამას რომ თავი დავაწევოთ,
ამ „პატიოსან“ პაცი სასიყვარულო უკ-
თისათვისა ერთდღოულად ჰპონდა
კალგაცონ X-თან, მის კალიზვილთან
და შილიზვილთან!..

ବୀଜୁକ୍ରମିକା ବିନାବିଧି
ଧାରାବାଟି, ରୁଗ୍ରାନ୍ତି ସାବେଲ୍ପିଥିଓଲ୍ସ ନିନା-
ଶେ ହାଫ୍ରେନିଲ୍ ଡାଙ୍କାମ୍ପାଲ୍ଟୋ, ଅରାରାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟଲ୍ଲାଇ ତା-
ନାମ୍ରାଫ୍ରାନ୍ତି ପିପିଲ୍ଲାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟଲ୍ଲାଇ ସାମ୍ପାରନ୍ତି ପ୍ରେରଣା
କ୍ଷେତ୍ରାବଳୀ କାହାରିବାକୁ ପାଇଁ ଏହାରେ ଆମ ମେନିକି ପାଇଁ

კუცმა რომ თქვას, პარლამენტს ახალი არა-ფერი შეუქმნია. ღალატის შესახებ მუხლები (307-321) საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი არავის გაუყენებია – 2007 წლის პრილიში საკავშიროს პარლამენტმა გაუქმდა კოდექსის 37-ე თავის დასახელება (ხას ვუსამ, მხოლოდ დასახელება – „სახელმწიფოს ღალატი“), მასში შემავალი ცამეტივე მუხლი კი ძალაში დატოვა. თუ უფრო დავნიშნოთ, აღდგენილ თავში შევიდა თერთმეტი მუხლი, დანარჩენი ორი კი („საქართველოს ტერიტორიული ხელშესხვაშის დარღვევა“ და „ანტიკონსტიტუციური ხელშესრულების დადგება ან მოლაპარაკების წარმოება“) მომდევნო თავს შეუკრთდა.

უბირი ოპოზიციისა და ოპოზიციონერობა-
ნას მოთამაშე საზოგადოების გასაგონად კი-
დევ ერთხელ გავიმტორებ, რას გელისხმობს
საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი
საწილებითოს აღალაზე.

მაშა ასე, მოქმედი სისხლის სამართლის კოდექსის მიხედვით, სახელმწიფოს ღალა-ტად მიიჩნევა: **საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ხელ-შესხვაზოგნის დაკლევება; ანგილიონსაცი-ტეციელი ხელშეკრულების დადგება ან მოლაპარაკება; საგარეო უზირჭოვების ხელყოფა; უცხოვთის სადაცვლის სამ-სახურის ჩავსლა; ქვეყნის თავდაცვისა-დანიანების დაზიანება; სახელმწიფო სა-იდუალოების გაცემა; ჰაუგარება; ჰათ-მულება ან აგზოხება საქართველოს პრე-სტიტუციური ცემობილების ძალადოშით ზესაცვლელად; საგონიაზო; უცხო ქვეყ-ნისათვის, უცხოვთის ორგანიზაციისათ-ვის ან უცხოვთის კონცლოლის დაქვე-დეგარებული ორგანიზაციისათვის მფრელ საქმიანობაზი ხელშეცყობა.**

რეგ მოქალაქეობის არმქონე პირს.
სასკელების ზომაც მძიმეა – სამი წლიდან
უგადო პატიმრობამდე.
მოკლედ, სახელმწიფოს მთავალატეობა

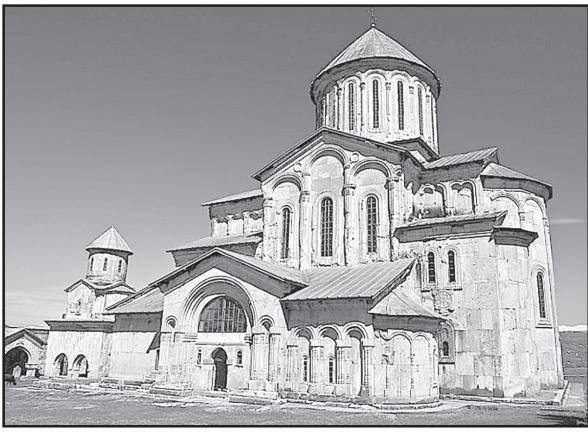
საკმარისებ შეტად პოპულარული, საკმარისებ
შეტად მიძინ თასებასშეგებლობის შატარებე
ლი და თვით შორეული შთამომავლობისთ
ვისაც კი უაღრესად მძიმე ტვირთადა.

სილაჩჩე და თავის გადარჩჩენის ადამია
ანური ინსტინქტი რომ გვერდდე გადავდიოთ
მოღალატების უმთავრესი მაზორქავებელდ
შორეულ ისტორიას და დღესაც იყო და
არის მისი უფილებელებესმბა ქრთამი.

შეგვეძლო, აქ დაგვემთავრებინა, მაგრანა
მოდი, ვითიქროთ, 2007 წლის აპრილში რა-
ტომ ამოიღო სააკადემიურის ხელისუფლებაზ
სსსკ-დან ამ იღებალი და ზინძური დაასპუ-
ლის განმსაზღვრელი სიტყვები – „სახელმ-
წითას აოათა“. ა

ამ ურთულეს თემაზე ახლა შევრს
ვმსჯელობით და მოგავალიში კიდევ უფრო
შეტი ითქმება – საკავშიროის ხელისუფა-
ლების მიერ ქვეყნის სუვერენიტეტის, და-
მოუკიდებელი მმართველობის უქო და
უცნობი გარე ძალებისადმი გადაბარების
ჰიუტი მცდელობა. თუ ნაცმოძრაობის
მმართველობისა და შემდგომ წლებში
განვითარებულ მოვლენებს გავანაბალია
გიმთ, დაიწინებათ. რომ მაშინდოომა

ՕՐԱՅԻՌՈ ԿՐԾՎԱԿՈՋԵ:
ՑԵԼԱՄՈՅ ԲԱԳԻՆԱՑՑՈՅ
ՍԱՄԱՊԱՐԱՑՈ ՑԱՏՎԼՈԼՈյ
ՑԵԼԵՑՔԵ, ՌԱՍԱՅ ԿՐԹՎԼԵԱԱ
ՆՐԱԼԱՐ ՀՐԴՑԵԿ ԿԵՑՈյ

გელეათის მდიდარი ისფორია და საკაცონი მნიშვნელობა თითოვულ ჩვენგანს გვაპისძელს უდიდეს პასუხისმგებლებას, დავიცვათ და მოგავალ თაობებს შემოვნეოთ ეს უძინებულესი გეგმვილეობა, — ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ილაკლი კოგანევმა გელათის მონასტრის კედლის მხატვრობისა და მოზაიკის სკულპტურული პროგრამის განხორციელებასთან დაკავშირებულ ღონისძიებაზე სიღრყვით გამოსვლისას განაწარდა.

უკუნეების გამავლობაში იყო და რჩება სა-
ქართველოს სელიერებისა და კულტურის უმ-
ნიშვნელოვანეს კერად.

„გელათის უნიკალური ხუროთმოძღვა-
რული ანსამბლის უნივერსალური ღირე-
ბულება აღიარებულია იუნესკოს მიერ. გე-
ლათის მდიდარი ისტორია და საკუპოზრისო
შინიშვნელობა თთილეულ ჩვენგანს გვაკის-
რებს უდიდეს პასუხისმგებლობას, დაფიც-
ვათ და მომგვალ თაობებს შემოვლებასთ
ეს უძინოფასესი შეგვიძლეობა.

ყველას ძალიაზ კარგად გვახსოვს ის გა-

რასაც ჰქვია სამონასტრო კომპლექსის სულ-ლად აღდგენა”, – განაცხადა პრემიერ-მინისტრმა. ირაკლი კობაძემ იძირ ასევე ხაზი გაუსვა უცხოელი ექსპერტების წლილს გელათის აღდგენის საქმეზ და მათ განეული საქმიანობისაზე ვის მაღლობა გადაუხადა.

დავით ლორთქიფანიაშვილი
ჩვენი
ვალდებულებაა,
რომ გელათის
კვლევის,
პონსერვაციის,
რესტავრაციის
პროცესი
უმაღლესი
სტანდარტის
იყოს

მისი თებერვალის ყოველთვის იყო ქვეყნის გული, კულტურული, სამწარმეო და ძალიან სიმართლეულია, რომ დღეს შეხვედრა სწორედ აქ, ახალ ინსტიტუციაში იმართება, რომელსაც ადგან ძალიან დიდი მომავალი.

„კულტურული მემკვიდრეობა რომ დღეს ხვდება უმაღლეს ტექნიკურობას, სწორედ ის გზავნილია მომავლებულენი, რომელიც არის ერთადერთი სწორი გზა კულტურული მემკვიდრეობის განვითარების. პროცესი, რომელიც ორი წლის წინ დაიწყო, საპატრიარქოს განსაკუთრებული დამოკიდებულების გარეშე ვერ იქნებოდა. საპატრიარქომ აიღო თავის თავზე ის პასუხისმგებლობა, რომ ურთელესი და სხვადასხვა შხრივ დაძაბული თემა წასულიყო სხვა კალაპოტით. მინდა, ყველას სახელით, დიდი მაღლობა ვეთხრა მეუფე შიოს და მამა კირიონს. მამა კირიონი ძალიან თავმდაბალი, მოკრძალულებული ადამიანია, მის გარეშე ეს პროცესი ვერ განვითარდებოდა.

କରୁଣାଦୟ ସିଦ୍ଧ୍ୟପାତ୍ର ଓ ପ୍ରମୁଖ, ରାଜାଙ୍କଳ ଶେରା ଗାଲାନ୍ତପ୍ରୟୋ-
ଗ୍ରିଲ୍‌ଏବ୍ରେକ୍‌ସି ଶିଳ୍ପୀଙ୍କା. ଲେଖକାଙ୍କୁରାତ ଏକ ବିଶ୍ୱାଶର୍କର ସାହିତ୍ୟକେ

საბჭოს შემადგენლობაზე. პირველ გახსნაზე მეუფე შიოსთან ერთად ვთქვით, რომ ჩვენი ამოცანაა ყველა მიმართულებით ე.წ. „ოცნების გუნდის“ (dream team-ის) შექმნა, საერთაშორისო საშეკრიტო საბჭო, რომელიც წარმოადგენს მსოფლიოს წამყვან დაწესებულებებს, როგორებიცაა მაცხოვლანერის ინსტიტუტი, კურტოს ინსტიტუტი, გეტის ინსტიტუტი, არის განსაკუთრებულად აღამიანთა კვეთი, უმაღლესი სტანდარტის შეცნიერების და აღამიანების“, – განხანავა დავით ლეიმოვიცისმა

ნესტინი, რომელიც იყო ძალიან დიდი ფიგურა, განსაკუთრებული ადამიანი, ამ პროცესისადმი დამოკიდებულების სიმბოლო გახდა. მე ვისურვებდი, რომ ჩვენ გვქონდეს ასეთი დამოკიდებულება ამ სფეროს მიმართ, როდესაც უმაღლესი რანგის პროფესიონალიზმი არის დაკავშირებული განსაკუთრებული აღამიანურ თვისებებთან”...

ଓଡ଼ିଆଲ୍ଲଙ୍ଘି, ଅର୍ଦ୍ଧମନ୍ତ୍ର ଶ୍ଵାସପ୍ରଣାଳୀର ଗାର୍ହତା

„რაც შეეხება თვითონ უკითხო პროცესს, არსებობს ასევე ქართული სამეცნიერო ჟუგუფი. ერთად გზებაობთ და ვკადილობთ, რომ სწორედ საპატირიარქოსათან ერთად იყოს შერჩევის პროცესი, რომ თვითონ შემსრულებლები, მოღით, ასე ვთქვათ, იყვნენ უმაღლესი სტანდარტის. სტივენ რიკერში და ლიზა შეკვედე — ეს არის რესტაურატორების წყვილი. უმაღლესი სტრუქტურის მეცნიერ-რესტაურატორები არიან. შედეგები, რაც მათ ჰქონდათ, მარტო ალბათ ტუტან-პამონისა და ნეფელტეიტის აკლიდამების ხესნებაა საკმარისი, თუ არ დაიგმატებთ ეთიპობაში კედლის მხატვრობას. მთელ მსოფლიოში არიან მნიშვნელი სამუშაოდ. საქართველოში ვარძიის პროცესშიც მონაბილურობდნენ. ძალიან მაღალი რანგის პედაგოგები არიან და ჩვენი ქართველი ახალგაზრდები ძალიან შევრს სწავლობენ მათგან.

ମାତ ଏହେଣ୍ଟୁ ମନ୍ଦରେଣ୍ଡି, ରକ୍ଷଣାରୀ କନ୍ଦିଶେର୍ଗବାପିଳି ମେଘ-
ନେଇରେହା, ଶୁଣନ୍ତରେଣ୍ଟିଲ୍ଲାଖି ନିକିଳ ତେରନ୍ଦମ୍ଭେତ୍ତା ଏବଂ ଗ୍ରେସ୍ ଦା ନେ-
ଲୋତ କ୍ରେଟେଶିବ୍, ମାଗ୍ରାମ ଯିବୁ, ରମ୍ବ ଯେ ଯୁଗରୁ ସିଲ୍ବେଶ୍ଵର ଦା ମା-
ନାମଧ୍ୟ ବ୍ୟାପକ କାଲୀବାନ ଉତ୍ସବରୁ କୁଳ୍ପେଣ୍ଡା, ଅଥିବ ତୁଳା-
ଦ୍ୟାପିଯଥି ଉଚ୍ଚରଣ ନାକୁଳ୍ପେଣ୍ଡା ଦା ଗ୍ରେସ୍ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅମ ଉତ୍ସବ
ଗାଢାବ୍ୟାପିକାରତ, ରମ୍ବ ଏକାକିରଣତି ନାହିଁ ଏବଂ ଉନ୍ଦରା ଗାଢାବ୍ୟାପିକା
ଉତ୍ସବରୁ କୁଳ୍ପେଣ୍ଡା ଗାନ୍ଧିଶ୍ରୀ, ରମ୍ବେଲ୍ଲି ମାତ୍ରାଲିତ ଶୈଳିନ୍ଦର୍ଭର
ମିଳି କନ୍ଦିଶେର୍ଗବାପିଳି, କାମିଠୁରେତ୍ରୀବି ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟରେ
କାମିଠୁରେତ୍ରୀବି, ରମ୍ବ ଲେଖକ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏବଂ ମନ୍ଦରେଣ୍ଡିକାରୀ,
ରମ୍ବେଲ୍ଲିକୁ ପ୍ରେସରିଶତ୍ରୁଗ୍ରାମରେ ଆଲ୍ଲାବାଦ ମୁଦ୍ରାବିନ୍ଦୁରେ ପ୍ରେସରିଶତ୍ରୁଗ୍ରାମରେ
ଏବଂ ମନ୍ଦରେଣ୍ଡିକାରୀ କାମିଠୁରେତ୍ରୀବି ଏବଂ ମନ୍ଦରେଣ୍ଡିକାରୀ କାମିଠୁରେତ୍ରୀବି
ଏବଂ ମନ୍ଦରେଣ୍ଡିକାରୀ କାମିଠୁରେତ୍ରୀବି ଏବଂ ମନ୍ଦରେଣ୍ଡିକାରୀ କାମିଠୁରେତ୍ରୀବି

აჭარის მთავრობის თავმდებობაზე დღეს, 7 აპრილს,
უგალდესი საბჭოს რიგგარეშე სცოდნაზე დაამტკიცება

აკანის ავტონომიური თესკუგლი 0308
მთავრობის თავმჯდომარეს 7 პრილს
უმაღლესი სამწოდო რიგვარეშე პლენარულ
სხდომაზე დაამტკიცებოდა. საკომიტეტო მოს-
მენები კი გუშინ გაიართა. მთავრობის თავ-
მჯდომარეობის კანდიდატება და მინისტრო-
ბის კანდიდატებს დეპუტატები მოუსმენენ,

ისინი უმაღლესი სამქოს ნინაშე სამოქმედო
გეგმით წარდგებიან.

აქარის მთავრობის თავმჯდომარის დამტკიცებას 11 ხმა სკირდება, უმაღლეს საბჭოობრივო კართულ ოცნებას 13 დეპუტატი ჰყავს. მთავრობის შემადგენლობის დამტკიცების შესახებ ბიუროს სხდომაზე იმსჯელეს.

საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ
ყაველაშვილმა აჭარის უმაღლესი საბჭოს
თავმჯდომარის პოსტზე საბჭოს წევრებს
სელიან თამაზაშვილს კანდიდატურა წა-
რუდგინა. ცნობისთვის, აჭარის მთავრობის
თავმჯდომარის თანამდებობა თორნიკე
რიუგვაძემ 4 აპრილს დატოვა.

კოდფრის ხეობის ჩატარება
ტყვიის გასროლის გარეშე.
— ეს ერთ-ერთია ნაცეპის მიერ
ჩატარებულ უმტკის დაცვაულთა
შორის. აგზობან, რომ იმ
პარიოდში (2008 წლის
12 აგვისტოს) ეართული ჯარი
მორჩალურად გატანილი იყო და
სხვა გამოსავალი არ არსებობდა,
მაგრამ ეს მხრივოდ თავის
მართლებასა, რაც ურად რა
მოხდა სამხედრო სტრატეგიული
მიზანების მქონე კოდფრიში.
ყველაზე უკათ ადგილობრივებია
იმისან. და კიდევ ერთი აღმიარება,
ვიც თავიდანვე ფლობდა
იცორებას დასის. რომ კოდფრი
გაყიდული იყო —
ეს არის პატრიარქი.

„აფხაზეთის და ვაკეთ
უძინოროვანა, რესეტის
უძინოროვანა და
საქართველოს
უძინოროვანაში
ჩაცერგილი ადამიანები
ერთობლივად
მოქმედებდენ და ისე
მოიხვავეს საკაჭვილი
სელისუფლებაში.
მოიხვავეს. რადგან
აირობა ჰერცე
დადეგული
საკაჭვილი, კოდორის
ხეობას ჩააბარებდა
უმტკივნეულოდ..”

კოდორის ჩაბარება, ანუ, როვა მარცხენამ არ იშის, მარჯვენა რას აკათაბა!..

ჰატრისარქმა ემზარ
კვიციანს უთხრა:
„არ შეგეხვებიან,
სანამ პოლორი
არ ჩაპარდება.
აფხაზეთი
იმუშავლია..!“

კოდორის ხეობაში საქართველოს პრეზი-
დენტის ყოფილი რჩეულებული მმთან კვიპი-
ანი იხსინდა. რომ:

რიას და გაეტყვიანო. ამ ინფორმაციის მოსმენ-
ნის შემდეგ პატრიარქება ემზარ კვიფიანს უთხრა:
„არ შეგვავიან, სასამ კოლონი არ ჩაგარ-
დეგა, აფხაზთი მიეგოლია“. ამ ნათევგამის
შემდეგ ემზარ კვიციანი ასკვინის, რომ პატრიარქს
ბერლად მეტი ინფორმაცია ჰქონდა.

զբարար ժըրու ամենմէն, րոմ առջևանցիւթան շրտոյր-
տակն ուսց Ֆերնանդա անցողօննու, րոմ Եղիօնիցոյն
գրառմ մոսկվանցա առջանցիւն, հասցամդա ձա առա-
թարայիցիւն, „ցամուցցացնուն զոմից լոյցան արճօնին
հիշենան ձա մը ձացիւնո ցալմանսաւուլումո, ոյսու
ցիւնոննու այսանցիւնուն, րոմ յրտառելուցու յշը-
ոց ցացաւուտառտ ձա ձացուցաւ թիշեն սպանօննու-
յրտագ այսանցիւնն ու մարտուցնուն. այսէճան հա-
սուլու լոյցան արճօնին յրտ ուցուն սակաւան քայլու-
յարտան հիշենուուցն ու... մուսուց օնտուրմնչուու, շո-
գառնու եցունն իսպանացիւն լուսուն սասաշցուում-
ուն շուրջ շուրջուն գալուս.

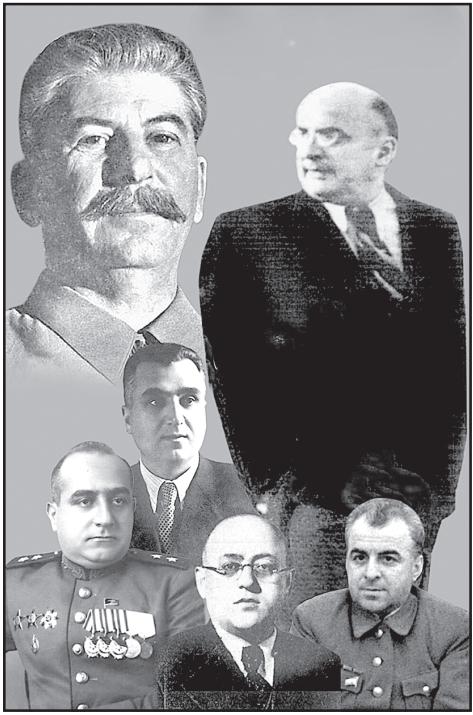
„ათხაზეთის დე ფაქტო უშიშროება
რუსეთის უშიშროება და საქართველოს
უშიშროებაში ჩანარიგილი აღმართნება ერ-
თობლივად მოქმედებდნენ და ისე მო-
იყვანეს საკაშილი ხელისუფლებაში
მოიყვანეს, რადგან პირობა ჰქონდა
დადგებული საკაშილს, კოდორის
ხეობას ჩააბარებდა უმტკიცნეულოდ”,
— ამბობს კვირის მინისტრი.

ტელევიზიონური აჩვენებები, ისე წავიდოთ თავისობო
ლეჭიროვარებით და ისე გაიცხოთ კოდორიდან. რომ
ლუდით სავსე კათხები დარჩათ მაგიდაზე, დარჩათ
სიღუმლო რუკაზი და ფროზაზი, ასევე, მთალი შეინარჩუნა
და სამხედრო პრისტალი, რომელიც, სულ ცოტა,
2 მილიონი დოლარი დირდა. ეს ყველაფერი დარჩათ
რუსებს და აფხაზებს. ჩატაფში არ ავიდა კოდორში. არ
მიდეა ვეახო, ზეიძლება იქ დაღუაული ჯარისკასებისამ.
ამ დროს იქ ერთი ფჰვისაც არ გავარდილა,
ერთი კაციც არ დაღუაულა, ისე ჩააპარეს კოდორი.

აშენილმა „მონადირის“ დაძლის გადაწყვეტილება მიიღო. პირველ ეტაპზე შთა განიარაღება მოსთხოვა, რაც კოდორელებმა არ შეასრულეს და სააკაშვილას ხელისუფლებას დაუმორჩილებობა გამოუცხადეს. ხელისუფლებაზ სპეცოპერაცია ჩაატარა კოდორში და განაიარალა ემზარევულიანის შენაერთი. მერაბიშვილმა კვიცაინს დანებება მოსთხოვა და

ალექსი ასლანიშვილი

კოგენერაცია საქართველოში

ამორდინა, გაფალუ, ევანია

ჩვენ ახლა წინ გვიდევს, მაგალითად, არ ვიცით ვის მიერ შედგენილი „მეგრული ანბანი“ (თბილისი, 1899წ.), რომელიც მიმდინარე სასწავლო ნელს სამეგრელოს სკოლებში მეგრელი ბავშვებისათვის შემოყენით როგორც რუსული ენის სახელმძღვანელო. ამ ანბანში რრ სვეტები დაბეჭდილია პარალელური ტექსტი მეგრული (შეცვლილი რუსული შრიფტით) და რუსულ ენაზე... პირდაპირ გაუგებარი რჩება, რა საჭირო იყო რუსული ასოების შეცვლა და ახალი, ყველასთვის უცნობი ალფაბეტის შექმნა, მაშინ, როდესაც არსებობს მეგრული კილოსათვის სრულიად შესაფერისი ქართული ალფაბეტი, რომელიც არავითარ შეცვლას არ მოითხოვდა“.

„კავკასიის სასწაულო ოლქების შზრუნველის იანვესკის მარკვევნა ხელმა, იმერეთის ს კოლეგის საგუბერნიო ინსპექტორმა ლევოცკიმ ხონის სემინარიის მასნავლებელს პეტროვს მეგრელთათვის ცალკე ანგანიც შეადგენინა, რა თქმა უნდა, რესული ასოებით (პეტროვმა პეტერბურგელი ენათმეცნიერის ალ. გრენის მიერ შეადგენილ „მეგრულ ანგანზე“ დაყრდნობით რესული შრიიფტით შეემნა თავისი „მეგრული ანგანი“ – ა. პ.) და ხონის სემინარიის მუშავის, შემდეგში „ცნობილი“ თადა აპორდიას საშუალებით მეგრული ხალხერა ზღაპრებით თუ ლექსებიც ჩაანერინა. ეს სახელმძღვანელოდ

გამოქვეყნა, დასაწყისი იხილვათ „სრ“ №47-48

გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი გრიგოლი

არამეცითხე ჭირისუფლების ნინააღმდეგ-
სამეცნიელოს მკვიდროთა ეს კოლექტი-
ური გულისწყრობის და აღმფოთება გა-
მთიანაური მაშინდელა გურია-სამეცნი-
ელოს ეპისკოპოსის გრიგოლის დასატუ-
თებულ მოსხენების, რომელშიც სამეც-
ნიელოს ნარმობადგენელი ერის კაცინი,
სხვათა შორის, ნიკო (დიდი) დადაანი
მისთვის ჩვეული სტატობით ამტკიცებ-
და ასეთი განგრძახვის მთელს უგვანო-
ბას და უსაფუძღლობას.

ეპისკოპოს გრიგოლის მოხსენებაშ
ერთხანს შეაჩერა შეგრულად საღმრ-
თო წერილის მთარგმნელნი და მაჟა-
საძამე, სამეცნიელოს სკოლებში ქარ-
თული ენაც დარჩა. მაგრმ, აპა, საქარ-
თველოს საეგზარქოსოს საეპარქიოთ
სკოლათა შეთვალყურედ დანაშნეს დე-
კანონი ივ. კოსტორგოვი, ოომელიც თა-
მამად იძახდა, შეგრულები სხვანა არიან,
ქართველებთან საერთო არაფერი აქვთ
და ამიტომ ქართული ენა მათ სკოლებში
არ უნდა ისწავლებოდესო, მის მაგიერ
რუსული, სახელმწიფო ენა ასწავლებოთ.
მანამდე არ გაჩერდა, სანამ აკადემი-
კოსმა ნ. მარმა მინასთან არ გაასწო-
რა მეტიარა და პოლიტიკანონით დაზ-
რმავებული დეკანონი.

1905 წლის ოქტომბერში ამ ცოტათი
შეანელა რუსი ფიკატოლების გულმოდ-
გინება. შემდევ პნელეოთის ძალები ისევ
ამჟამადნენ. 1918 წ. ფოთხში მასნავლე-
ბელ სტეფანე გაგუას ინიციატივით უკ-
ვე თვით მეგრელები გამოვიდნენ ლე-
ვიცკა-ვოსტოკოვის მიერ დაწყებული-
საქმის გამგრძობინი, როგორც მოხალი-
სები (სტ. გაგუამ, შ. კარგავაძ და სხვებმა
მათ მიერ შექმნილ ჭავჭავს მაფალუ უნო-
დეს. მაცალუ ნიშნავს სახისის, რომე-
ლიც მონადებულიდან გაფურჩქვანა-აყვა-
ვებისათვეს – პ.პ.). მაცარაზ ყველას ბალ-
ლთა ბალლობად მიგაბაჩნდა მათი ცოლ-
ვანი და სერიოზულობაში არ ჩამოგვირ-
თმევია, სანამ 1925 წელს, როცა ყვე-
ლაზე ნაკლებად მოველოდით ასეთი
ავადმყოფობის გაღვიძებას, ზუგდიდში
დაიწყო ავტონომიის ნიადაგის „შგადე-
ბა“ – წერს დასასრულ თელო სახოვადა.
ეს მართოვაა არ იცა „გალოოთა გალოოთ-

გრალს სდებს ზუგდიდის სამაზრო კომიტეტს, განსაკუთრებით, კომიტეტის პირველ მდივანს ისაკ ჟვანიას: ყველაფერი ეს იქნებოდა უმ-სგავსი ფარსი, მაზრის ზოგიერთ ხელმძღვა-ნელს ამ იდეისთვის მხარი რომ არ დაეჭი-რა, მათ შორის ამს. ჟვანიასაც.

უმალვე, 15 სეტემბრის, „კომუნისტმა“ დაბეჭდა ი. უვანისას საპასუხო წერილი, საღაც ამტკიცებს, ჩემს მიმართ ლ. ბერიას ბრალლება ან გაუგებრობაზეა აგებული ან ყალბ ინფორმაციაზე: ამს. ლ. ბერიას არავინ ედავება, მით უმეტეს არ ვედავები პირადად, მე ამ ჰავაზისა და ხსენებული დოკუმენტების დახასიათებაში. პირიქით, უფრო სამარცხვინო ბოძები გავაკარი მე მათი „მოლგანეობა“ დღემდე და მომავალშიც ასე მოვიქცევით. მისი აზრით, სამეცნიელოს ავტონომიას მოითხოვენ „ერთი მეტა ფანტაზიორები, რომელიც არაა დამყარებული მშრომელი ხალხის სურვილებში...“ მის როგორც პილიტიკურ, კულტურულ, ისე ეკონომიკურ ინტერესებში და შას ხელს არ უწყობს ქვეყნის ობიექტური პირობები. ასეთი ავტონომია არის აფანტიურა, ხოლო მისი ინიციატორები – ჩხინდა წყლის ავანტიურისტები”.

օ. Սյանաս Ճամթմարշեցի Պորվուուլո օպա.
մաս և սեպա Հայությունու Ենթուուլուց մռացքա («Հայ-
մարնուութիւն», 1925թ. 15, 16, 17, 24 սեպտեմբերի).
թ. Հայարակացելուա, գ. տառապարագ, զ. մասեցւուա,
ձ. Ֆուղուուրաց ասացաւութքուն Տաղայացը լուս աց-
քուունմուս ուղարկ ածսուրացուուրացիս, մազուունաս,
ქարտզուուրաց երաս ուներացը սեպտեմբերի օդալարագ սպա-
ճապահուն մաս.

23 სექტემბერს, საღამოს, რუსთაველის
თეატრში შედგა თბილისი მცხოვრებ მეგ-
რელთა კრება. მას უმრავი ხალხი დასწრო.
როგორც „კომუნისტი“ 24 სექტემბერს წერს,
მთელი აუდიტორია სამეცნიელოს „ავტონო-
მიის“ წინააღმდეგ იყო განწყობილი. „აქა-იქ,
დარბაზის ბოგიერთ კუთხეში მაინც იყვნენ
განძნეული ბუკონია-ახალაიას ორდენის
წევრები, რომლებიც ცდილობდნენ ოპ-
ზიკიის შექმნას, მაგრამ მათ აპოზიკო-
ნერობა გამოიხატებოდა მხოლოდ ულამა-
ზო ნამოძახილებში და პრეზიდიუმის სახელ-
შე უსური შეკითხვების გაგზავნაში“.

გიორგი ურალანიას წინადაღებით პრეზიდიტებიში აირჩიეს: თეოდორ სახოვა (თაგმულობარე), აკაკი ფალავა, დიონმილე თოლოურიძე, ბართლომე პატარაძე და ანდრო თოლია, პრეზიდიტების საპატიო წევრად – ალექსანდრე (საჭა) ეკვითონო.

დიასასრულ კრებას სიტყვით მიმართა კონ-
სტრუქტირებულ გამსახურდამ. „მოქალაქენო, ჩვენ
აქ იმისთვის შევიკრიბეთ, რომ ერთხელ კა-
ლევ შევარცხვინოთ ის ხალხი, რომლებსაც

ୟନ୍ତ୍ରଦାତ ସାମ୍ବଗ୍ରେଲୋଳ ହିମକୁଣ୍ଡରା ସାଫ୍ଟାର୍ଟାର୍ଟ୍‌ଵେଲୋଳ ମତଲ୍ଲିଠାନ ସେବ୍ୟଲିଡାନ୍. ହେବ୍ ମେଲିଲ୍ଲିଡ ଥିବଲିଠ ଉନ୍ଦରା ଗ୍ରାମପାଇନିକଲିଙ୍ଗରେ ଥାର, ଲାଙ୍ଘାନ ହାରକଥିନ୍ଦରିବୀ ଶରଳା ଫିନିକ୍‌ପ୍ରେଲ୍‌ବୀଠ ନିନ୍ଦାଲିମିତ୍ରେ, ଏଣ ଲୋରୀ. ଲାଲ ଗ୍ରେନ୍‌ମେଡିବୀଠ ହେବ୍ ସାମ୍ବଗ୍ରେଲୋଳ ଅପ୍ରେନିଂମିଟିସ୍‌ଟ୍ରେବ୍: ଲାଇକନ୍‌ପ୍ରେଟ ରୁଷତ୍ଵରେଲୀଠ, ହାର୍ବଲୁବାଦୀଠ, ଲାଗ୍‌ବିତ ଗ୍ରାମିଧ୍ୟ ପ୍ରିଲ୍‌ଲୀଠ ହେବ୍ ଏଣ ଏଗିତଖେତ ଦୁଃଖନାଦୀଠ ନିଗନ୍ତିଠିଠ. ହେବ୍ ଏରିତଖେଲ ଏଣ ସାମ୍ବିଲାମିନିଦ ଉନ୍ଦରା ପ୍ରତ୍ୟେକାତ ହେବ୍‌ନିନ୍ଦା ଗ୍ରାମାମିନିକ୍‌ପ୍ରେଟ୍ ସିଠିଯୁଗା ଅମ ମାବିନ୍ଦିନ୍ଦି ମରଗଲ୍‌ଲୀଠ ନିନ୍ଦାଲିମିତ୍ରେ ଏଣ ମରି-ତେବେଳାତ ମହାଗ୍ରାମବାସ ମିଳିଠ ଦିଲିଠାନାଦ ମନତବ୍ରା, “— ତ୍ୟବ ମର୍ମରାଲମବା.

ନେଇ ଆପଥାର୍ଯ୍ୟରେ, ରାମ ଏହି ଆରିର ଗାଘର୍ଯ୍ୟ-
ଲ୍ୟବ୍ରା ମିମ୍ବରିଳାଲିବୁରିଳି ରୁକ୍ଷେତୀର ଗଢ-
ିଲାଗି କେଳାପିଠିବାରୀ, ରାଜ ମିମାରିବୁଲି
ଏହି ଦ୍ୱାରାନ୍ତରେ ଅନ୍ତରେନ୍ଦ୍ରିୟ ଲାଗିବାର ଅନ୍ତରେ

24 სექტემბრის შემდეგ პარტიულ პრეზიდენტი ამ საკითხზე დისკუსია შეწყდა. მაგრამ „გალიერე“ გაგრძელდა ზუგდიდის მაზრაში.

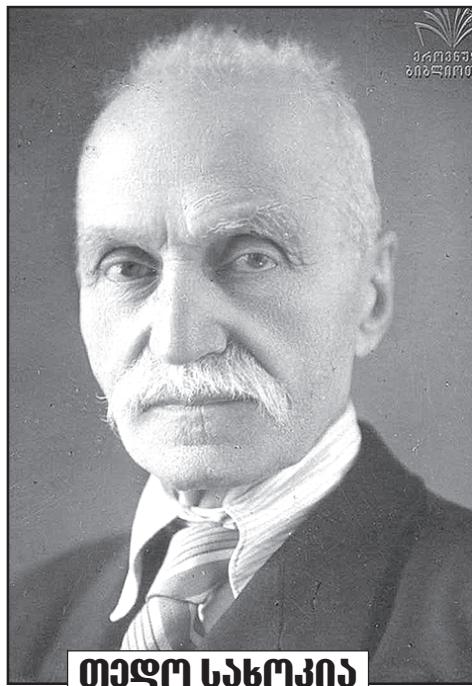
1925 წლის ნოემბრებში ზუგდიდის სამაგრო კომიტეტის ხელმძღვანელობას დაუპირისპირდა მაზრის დარჩევის უზრის პარტიული უჯრედი, რომელსაც ხელმძღვანელობდა მოსკოვის მიერა.

კოვის სევერდალოვსა სახელობის უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული მისა მამთვრია. დარჩელის უზნის მე-7 პარტონოფერენციალ სურიოზული ბრაჟლდებული წაუყინა სამაგისტრო კომიტეტის ხელმძღვანელობში – აკაკი ქანთარიას, ბეგი ბერიას, გრიშა შელიას და ისაკი უკანიას: „მათ გახსნით ნარკომობის მადა, მაგრის თავმჯდომარეობა და მაგისტრანები თურმე ეცოტავთ... დანწყეს აგიტაცია სსმეგრელოს ავტონომიის მოთხოვნით“. იქვე გაპროტესტებულია სამეცნიეროს ავტონომიის მოთხოვნის მოსაზრება და „ამით სამეცნიეროსა და საქართველოს შორის შეღლის დადება“. დარჩელის რაიკონთვერენცია თავის დადგნილებაში უქადებს, „გიზლს და სასტრი პროტესტს აკაკი ქანთარიას, ბეგი ბერიას, გრიშა შელიას და ისაკი უკანიას... კონთვერენცია მოითხოვს ზემოდასახელებული პირების მაზრიდან გაძეებას“.

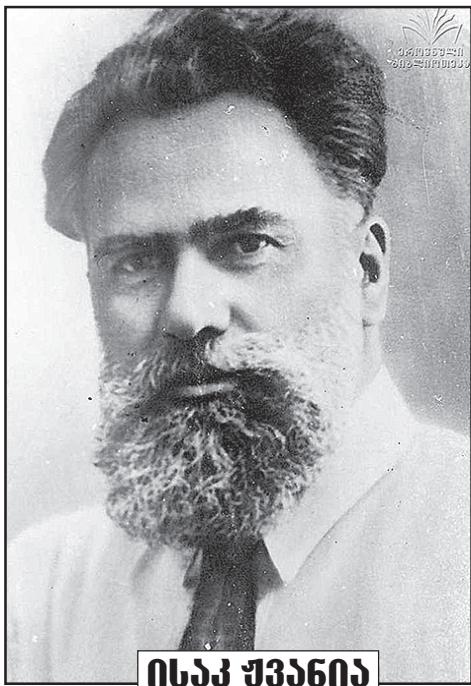
საინტერესო სურათი იკვეთება: აშკარაა,
რომ „კომუნისტში“ დაბეჭდილი ლავრებზე ბე-
რიას წერილით შეგველიანებული ოპონიცი-
ური ძალები შექმაბაზ გადაღიან და ამ შექ-
ვაში ერთ-ერთ მთავარ იარაღად მაჩრის ხელ-
შძღვანელობის მიერ სამეცნიელოს ავტონო-
მიის საკითხის წამოწევა აქვთ მომარტვებუ-
ლია. აშკარად დებენ ბრალს მათალუელებ-
თან კაშირდები.

მაგრამ იმუშავად სამაზრო კომიტეტმა სძლია, „დარჩენლის ოპიტციას“ და მისი ლი-
დერები: მისა და პროფესიული მმთვრობიერი, ალექ-
სანდრე ქერია, მაქსიმე ხვიჩახა პარტიიდან გა-
რიკა.

ზეგდინდა და დარჩეულს შორის მდგომა-
რეობა იძლენად დაძაბა, რომ მასში სუ. კპ(8)
ცნონტრალური კომიტეტი ჩაერია. 1925 წლის
21 ნოემბერს დარჩეულში კვლავ გაიმართა
პარტიული კონფერენცია, რომელზეც გაუქ-
მეს ყველა წინაპლერობის მაზ-
გობრივი მიზანი გადაწყვეტილება.

თემო სახორცია

ისაკ ჭვანია

კონსტანტინე
გამსახურდია

ამ შეცველრაზე მისთვის თურქე ვიღაცას ისიც უთქვამს: „ჩვენ დავხოცავთ მთელ ადგილობრივ ხელისუფლებას, რომელმაც

საქართველოს რესპუბლიკას მიჰყიდა შეგრელი გლეხების ინტერესები".
ალ. დაუშვილი მიიჩნევს, რომ ეს შეიძლება მთლიანად ინსინუაცია ყიყის, მაგრამ არც იმას გამორიცხავს, რომ კომისიას ან კადიროვს ვინგემ მართილაც რაღაც ინფორმაცია მიაწოდა, რაზეც ზეგდიდის სამაზრო კომიტეტის ხელმძღვანელობის მთელ შუბაობა მიუთითებს 1930-1933 წლებში.

კადიოროვან 1950-1952 ს ბუღალტერია კადიოროვან ს წერილმა ქართველ კომუნისტებმი დიდი აურგზარი გამოიწვია. ამ წერილის შემდეგ აშკარად ალპაპარაკვლენები „საქართველოში დიდმცურობელური შოვინიზმის ელემენტების“ შესახებ. განსაკუთრებით შესამჩრევი იყო ეს 20-იანი წლების მიწურულის პარტიულ ფორმებისა და შეკრებებზე. ამ საერთო ფორმა გარკვეულად წაახალისა მათგალუელები. ამიტომ ისინი ცდილობდნენ თავიანთი პოზიციები უფრო აქტიურად დაეცვათ თბილისში, ვიდრე ზუგდიდში.

* * *

სამეგრელოს ავტონომიისათვეს
გრძელის ახალი ტალღა 1929 ნოემბრის 31
მარტს დაიწყო, როცა ზუგდიდის სამაზ-
რო კომიტეტის პლენურზე ი. უკანიამ თა-
ვის მოსსენებაში მეტად შეფარვით და-
ყენია საკითხი დასავლეთ საქართველო-
ში ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული გა-
მიჯნის ახალი პრინციპების შესახებ.
პლენურმა მეორე საკითხის განიხილა-
„მეგრული ენის შესახებ“. ძირითადი მომ-
ხსენებელი ისევ ისაკი უკანია იყო. მან გან-
მარტა, თუ რატომ დაყენა ზუგდიდის პარ-
ტორგანიზაციამ ცეკვას წინაშე მეგრული ენის
საკითხი: „იმიტომ, რომ ყველა ის, გლეხები-
სათვის ელემენტარული საკითხები მათვეის
გავვეძებებინა, გავაგებინოთ შშრომელ გლე-
ხობას შშრომლიურ ენაზე ის, რის გაგებასაც
მისგან მოითხოვს მასი პოლიტიკური და კულ-

აკაკი ფალავა

სამა გეგეჭკორი

დიოგენეს თოვლის იდეა

